

VENDIM
Nr.12, datë 28.10.1992

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Rustem Gjata	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Feti Gjilani	Zv/kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Manol Konomi	Anëtar i Gjykatës Kushtetuese
Hilmi Dakli	Anëtar i Gjykatës Kushtetuese
Veli Budo	Anëtar i Gjykatës Kushtetuese
Thimjo Kondi	Anëtar i Gjykatës Kushtetuese
Natasha Sheshi	Anëtar i Gjykatës Kushtetuese
Ylvi Myrtja	Anëtar i Gjykatës Kushtetuese

me sekretare Drita Filto, më datën 28.10.1992, shqyrtoi në seancë gjygjësore me dyer të hapura çështjen nr.11 që i përket:

KËRKUES: MAKSIM HAXHIA, ish-prokuror i përgjithshëm.

OBJEKTI I KËRKESËS:

Pakushtetueshmëria e Vendimit të Kuvendit Popullor nr.231, datë 17.9.1992, për shkarkimin e tij nga detyra.

GJYKATA KUSHTETUESE,

Pasi dëgjoi relatimin e çështjes

VËREN:

Ish-Prokurori i Përgjithshëm, Maksim Haxhia, në kërkesën që i ka drejtuar kësaj Gjykate pretendon se Vendimi i Kuvendit Popullor për shkarkimin e tij nga detyra është në kundërshtim flagrant me nenet 6 e 14 të ligjit nr.7561, datë 29.4.1992, "Për disa ndryshime e plotësime në ligjin nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese".

Kuvendi Popullor, me vendimin nr.231, datë 17.9.1992, ka shkarkuar nga detyra e Prokurorit të Përgjithshëm Maksim Haxhia, për dobësi të theksuara në punë, për mungesë objektiviteti dhe zvarritje në hetimin e disa çështjeve penale të rëndësishme, për emërimin e një prokurori në rrethin e Vlorës pa marrë miratimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe në kundërshtim me nenin 15 të ligjit nr.7561, datë 29.4.1992. Të gjitha këto të meta dhe veprime, pa bërë cilësimin e tyre ligjor dhe pavarësisht nga pasojat penale janë konsideruar shkelje të rënda në kryerjen e detyrës.

Në këto rrethana, vendimi i Kuvendit Popullor për shkarkimin e Prokurorit të Përgjithshëm, nuk mund të shqyrtohet vetëm nën prizmin e dispozitës së nenit 6 (lidhur me atë të nenit 14) të ligjit nr.7561, datë 29.4.1992, që parashikon mundësinë e shkarkimit nga detyra të Prokurorit të Përgjithshëm dhe të zëvendësave të tij në dy raste të kufizuara : kryerja e një vepre penale të rëndë të parashikuar shprehimisht nga ligji dhe paaftësia mendore, por dhe sidomos në lidhje me normën e pikës 10 të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 dhe në frymën e saj, duke patur parasysh si mbrojtjen e të drejtave të një personi në krye të një institucioni shtetëror me rëndësi, siç është Prokuroria e Përgjithshme, ashtu dhe sigurimin e funksionimit të rregullt e normal të shërbimit të këtij institucioni, në të gjitha hallkat e tij. Në këtë aspekt, problemi që shtrohet për shqyrtim përpara kësaj Gjykate dhe zgjidhja e tij ka një rëndësi themelore, përveç të tjerash edhe për faktin se ndodhemi përpara dy dispozitave të një rangu, kushtetuese si njëra dhe tjetra, por jo në raport ndërvlerësie. Parimet që shprehin këto dy norma kushtetuese, nuk vijnë në kundërshtim, as përjashtojnë njëra-tjetrën. Ato kanë përmbajtje të ndryshme. Në bazë të nenit 6 të ligjit nr.7561, datë 29.4.1992, shkarkimi nga detyra i Prokurorit të Përgjithshëm dhe i zëvendësave të tij, kur vërtetohet ligjërisht se kanë kryer një vepër penale të rëndë ose janë të paaftë mendërisht, është i detyrueshëm, ndërsa në rastin e parashikuar prej nenit 16 pika 10 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991, organi që ushtron kontrollin,

Kuvendi Popullor, çmon nëse ka ose jo shkelje dhe nëse për shkak të këtyre shkeljeve legjitimohet marrja e sanksioneve.

Sipas nenit 16 pika 10 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991, Kuvendi Popullor ka të drejtën të kontrollojë veprimtarinë e Prokurorisë së Përgjithshme, të prokurorit dhe të zëvendësave të tij, kontroll ky që ka një karakter të detyrueshëm, të vazhdueshëm dhe rigoroz.

E drejta e kontrollit, që i njihet Kuvendit Popullor me një dispozitë të shprehur kushtetuese, parakupton si kusht "sine qua non" për realizimin efektiv të këtij kontrolli, edhe të drejtën e marrjes së sanksioneve, duke mos përjashtuar edhe shkarkimin nga detyra, jashtë rasteve të caktuara në mënyrë të kufizuar nga neni 6 i ligjit nr.7561, datë 29.4.1992. Të tilla janë psh, mospërmblidhja në rregull e detyrës, paaftësia profesionale, paaftësia fizike etj.

Është e qartë se e drejta e marrjes së sanksioneve në këto raste, si pasojë e domosdoshme e së drejtës së kontrollit që ushtron Kuvendi Popullor mbi veprimtarinë e Prokurorisë së Përgjithshme, ka të njëjtën vlerë kushtetuese që ka norma e nenit 16 pika 10. Në të kundërtën, norma e pikës 10 të nenit 16, që parashikon kontrollin mbi veprimtarinë e Prokurorisë së Përgjithshme, do të mbetej një normë me vlerë thjeshtë deklarative dhe logjika e thjeshtë do të shpinte në këtë përfundim paradoksal: E drejta e Kuvendit Popullor, organ i vetëm ligjvënës dhe mbajtës i sovranitetit, do të humbiste çdo fuqi dhe roli i tij do të ishte ai i një vëzhguesi përpara një gjendje të krijuar, me pasojë të rënda për shtetin dhe shoqërinë. Nga ana tjetër, kjo do të përjashtonte Prokurorin e Përgjithshëm dhe zëvendësit e tij nga çdo lloj përgjegjësie, për çfarëdo shkelje të detyrës, me përjashtim, natyrisht, të rastit unik të kryerjes së një veprë penale të rëndë të parashikuar shprehimisht nga ligji.

Përgjegjësia e Prokurorit të Përgjithshëm dhe e zëvendësave të tij, kurrësesi nuk mund të kufizohet vetëm në rastin e parë të nenit 6 të ligjit nr.7561, datë 29.4.1992, pse kështu ata, jashtë çdo parimi dhe logjike, do të gëzonin një mbrojtje krejt të veçantë të pajustificuar dhe do të viheshin në një pozitë të privilegjuar ndaj të gjitha organeve të tjera shtetërore, që zenë një pozitë të lartë në organizimin shtetëror. Një gjë e tillë nuk gjen bazë në asnjë normë kushtetuese ose në ndonjë normë me vlerë të atillë.

Për arsyet e parashtuara më sipër, Gjykata kushtetuese, arrin në përfundimin se Kuvendi Popullor, duke pasur të drejtën të ushtrojë kontroll mbi veprimtarinë e Prokurorisë së Përgjithshme në bazë të nenit 16 pika 10 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", ka edhe të drejtën e marrjes së sanksioneve, kur gjatë kontrollit konstatohet se janë kryer shkelje të rënda në përmblidhjen e detyrës ose janë vërtetuar shkaqe që pengojnë ecjen normale të punës.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 25 paragrafi i parë i ligjit nr.7561, datë 29.4.1992 "Për disa ndryshime e plotësime në ligjin nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese".

VENDOSI:

Kuvendi Popullor ka vepruar në pajtim me dispozitat kryesore kushtetuese, lidhur me lirimin nga detyra të Prokurorit të Përgjithshëm Maksim Haxhia.

Vendimi është përfundimtar dhe i formës së prerë.

Tiranë, më 28.10.1992